

динова, К. Станишева, Райко Жинзифова, Любена и Петка Каравеловъ, Марина Дриновъ, Нешо Бончева, Кирко Киркорича, Василь Диамандиева (род. отъ Велесъ) и др. Въ своята книга „Историческитѣ събития и живота ми“ (Чуто, видѣно и преживѣно, София, 1825 г.) бившиятъ министъръ г. П. Пешевъ предава следнитѣ свои спомени за Моск. у-тетъ и Москва. Следъ като отбѣлязва, че билъ приетъ въ университета (1880 г.) по препорѣка на „замѣнития славянофилъ“ Из. С. Аксаковъ, той пише: „При първото ми влизане въ Моск. у-тетъ азъ почувствувахъ страхопочитание къмъ него, тъй като ми бѣ известно, че той даде наука и просвѣта на прославителѣ се вече български дейци: М. Дриновъ, Любенъ и Петко Каравелови, Жинзифовъ, Станишевъ, Нешо Бончевъ, докторитѣ Д. Молловъ и Сава Мирковъ и др. Известно ми бѣ сжщо, че Моск. у-тетъ вдъхнови тия дейци и инозина следъ тѣхъ и ги упъти въ служба на отечеството, неговата просвѣта, възраждане, освобождение. Нѣколцина отъ посоченитѣ по-горе питомци на Моск. у-тетъ бѣха, като се знае, въ тѣрзитѣ редове при създаването, уреждането и управлението на нашата държава. Отъ Моск. у-тетъ следъ Освобождението излѣзоха професоритѣ: С. С. Бобчевъ, М. Бъчваровъ, Бончо Баевъ, Вл. Молловъ, Г. Данаиловъ и мнозина други видни дейци. Измежду българитѣ — студенти на Моск. у-тетъ, избра своя герой Инсаровъ знаменитиятъ руски писателъ Тургеневъ за да напише своя романъ „Наканунъ“.

И проф. С. Бобчевъ въ своята автобиография, печатана въ сборника „Възхвала“, издаденъ по случай 50-годишна му юбилей (1821 г.), съ благогарностъ и признателностъ си спомня за своето студентство въ Москва. Отъ професоритѣ си г. С. Бобчевъ особено се е билъ сближилъ съ М. М. Ковалевски, който насочилъ интереситѣ му къмъ обичайното право и сравнителната история на правото. Освенъ това тукъ той се запознава съ славянофилскитѣ кръгове и тѣхнитѣ представители на вечеринкитѣ въ дома на И. С. Аксаковъ и завързва познанства и сношения съ видни руски общественици и публицисти, на изданията на които става редовенъ сътрудникъ.

Българчета се учатъ презъ това време (отъ края на 50-тъ до началото на 70-тъ години) и въ други московски учебни заведения, все на славянофилски или частни (меценатски) изживяния, напр. въ училището за живопись и ваятелство, въ Александровс. военно училище, въ семинарията (Дим. Финговъ, Христофоръ Н. Радомировъ) и пр. Въ свързка съ възстаническитѣ движения на Балканитѣ презъ 1875-76 г. (въ Херцеговина и България)